

Izvještaj sa znanstvenoga skupa *Stogodišnjica Prvoga svjetskog rata* u organizaciji Općine Omišalj i Povijesnog društva otoka Krka, Omišalj, 28. lipnja 2014.

U Omišlju je 28. lipnja 2014. godine održan znanstveni skup kojim se obilježila 100. obljetnica Prvoga svjetskog rata. Organizatori skupa bili su Općina Omišalj i Povijesno društvo otoka Krka, uz potporu Ministarstva kulture Republike Hrvatske, Primorsko-goranske i Istarske županije, Općine Malinska-Dubašnica, Općine Dobrinj, Općine Punat, Općine Vrbnik i Grada Krka te u znanstvenoj suradnji s povjesničarima Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU iz Rijeke. Organizacijski odbor znanstvenog skupa čine predsjednik Nikola Brozić i članovi Maja Polić, Anton Bozanić, Damir Jakovčić, Nikola Dujmović, Franjo Velčić, Vjeran Piršić, Dina Blažević, Karmen Pindulić-Možnik, Milan Radić i Josip Đurđević.

Skup je počeo u jutarnjim satima u dvorani hotela *Adriatic* u Omišlju. Na samom početku prisutne je pozdravio predsjednik Organizacijskog odbora Nikola Brozić, nakon čije se uvodne riječi okupljenima obratila i općinska načelnica Mirela Ahmetović. *“Prvi svjetski rat donio je velike gubitke, kako ljudske, tako i ekonomske. Ova je tema sustavno zanemarivana te mi je drago da je upravo Omišalj dao priliku da se ovakva pogreška barem donekle ispravi”*, poručila je načelnica poželjevši svim sudionicima da iz Omišlja ponesu lijepe dojmove, ali i nove spoznaje iznesene na skupu.

Nakon načelnice sudionicima se kratko obratio akademik Petar Strčić. *„Drago mi je što imam priliku sudjelovati na ovome skupu. Ovo je prilika da se prisjetimo svih žrtava s otoka Krka iz Prvoga svjetskog rata. Povjesničari se time nisu detaljno bavili pa se točan broj otočnih žrtava ne zna, no nadam se da će ovaj skup biti povod da otkrijemo poginule i da se ne zaborave naši preci koji su u ratu dali svoje živote”*, rekao je akademik Strčić uz čestitke i pohvale organizatorima.

Uvodni dio i pozdravne govore zaključila je doc. dr. sc. Maja Polić iz Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU u Rijeci poručivši da je

skup namijenjen znanstvenoj javnosti, ali i široj publici. "Svrha skupa je da se razjasne povijesne činjenice. Povjesničari su proveli vrlo ograničena istraživanja što se tiče posljedica Prvoga svjetskog rata pa je ovaj skup prilika da se te posljedice razjasne i da se uvedu novi pristupi toj temi", zaključila je uz najavu posebnog izdanja *Krčkog zbornika* u kojem će ostati zabilježene sve spoznaje iznesene na skupu.

Na skupu je sudjelovalo 16 znanstvenika koji su održali predavanja vezana uz Prvi svjetski rat općenito, ali i uz utjecaj koji je taj rat imao na pojedine hrvatske krajeve te uz posljedice koje je ostavio za sobom. Tako su prisutni, između ostaloga, imali priliku čuti prof. dr. sc. Žarka Puhovskog i doc. dr. sc. Tomislava Galovića s Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (njegov je referat – zbog spriječenosti da osobno sudjeluje u radu skupa – pročitao N. Brozić), dr. Milana Radića iz Povijesnog društva otoka Krka, ali i Marina Marijanića i Dina Buljata, studente povijesti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Rijeci, koji su se osvrnuli na Prvi svjetski rat u *Krčkome zborniku*. Također izdvajamo predavanja omišaljskoga župnika, doc. dr. sc. Antona Bozanića, koji se pozabavio društvenim, crkvenim i gospodarskim promjenama nastalim na Krku zbog Prvoga svjetskog rata s osvrtom na Omišalj, kao i ono doc. dr. sc. Franje Velčića koji je predstavio autobiografske zapise dr. Anta Pilepića, svećenika Krčke biskupije u vrijeme rata, iz čijih se bilježaka može doznati mnogo o glavnim ratnim događajima, ali i o životu na Krku i Kvarneru tijekom Prvoga svjetskog rata.

Skup je podijeljen na dva dijela, jutarnji i poslijepodnevni dio. Jutarnji dio obuhvaćao je sljedeće predavače i teme: prof. dr. sc. Žarko Puhovski, *200-100+45-25=0*; doc. dr. sc. Anton Bozanić, *Promjene nastale na Krku Prvim svjetskim ratom s osvrtom na Omišalj*; doc. dr. sc. Franjo Velčić, *Krk i Kvarner za vrijeme Prvoga svjetskog rata u autobiografskim zapisima dr. Anta Pilepića (Mali Lošinj 1887. – Split 1968.)*; Ana Kirinčić, prof., *Školstvo u austrijskoj Pokrajini Istri od kraja 19. st. do završetka I. svjetskoga rata*; dr. sc. Andrea Roknić Bežanić, *Općina Sušak u godinama „Velikoga rata“*; doc. dr. sc. Maja Polić, *Društveni i kulturni život Rijeke i bliže okolice 1914. godine na stranica-ma Riečkoga novog lista*; doc. dr. sc. Tomislav Galović, *Historiografija, otok Krk i Prvi svjetski rat (na temelju radova objavljenih u Krčkom zborniku)*; dr. med. Milan Radić, *Nalazi uzroka smrti u župi Dubašnica na otoku Krku tijekom ratnih godina Prvoga svjetskog rata (1914. – 1918.)*.

Poslijepodnevni dio obuhvaćao je sljedeće predavače i teme: prof. dr. sc. Budislav Vukas, ml., *Talijanska okupacija Istre i primorskih otoka 1918. – 1920. s gledišta međunarodnoga prava*; prof. dr. sc. Darko Dukovski, *Gradovi u kaosu Prvoga svjetskog rata: primjer Pule*; Vedran Dukovski, mag. hist., *Bombardiranja Pule tijekom Prvoga svjetskog rata i austrougarsko mornaričko zrakoplovstvo u Puli*; dr. sc. Filip Hameršak, *Jedan ili više ratova? – sedam vojničkih sjećanja vezanih uz zapadnu Hrvatsku*; prof. dr. sc. Jevgenij Paščenko, *Galicija u stvaralaštvu Miroslava Krležje*; doc. dr. sc. Marko Medved, *Sveta Stolica i Prvi svjetski rat*; Marin Marijanić i Dino Buljat, *Prvi svjetski rat u Krčkome zborniku*; prof. dr. sc. Željko Bartulović i Sonja Majer, mag. iur., *Općina Baška tijekom I. svjetskog rata (1914. – 1918.)*.

Predsjednik Organizacijskog odbora i povjesničar Nikola Brozić, iznimno zadovoljan održanim skupom, sljedećim se riječima obratio prisutnima: *“Drago mi je da su se ovim skupom rasvijetlile povijesne činjenice vezane uz Prvi svjetski rat te upravo zbog toga smatram da je svrha skupa ispunjena. Također sam vrlo zadovoljan što su se znanstvenici koji se bave ovom temom upoznali i povezali te što su se vanjski znanstvenici, koji nisu s ovog područja, upoznali s lokalnom tematikom. Posebno moram spomenuti prof. dr. sc. Jevgenija Paščenka iz Ukrajine koji se oduševio našom općinom i organizacijom skupa te je ovom prilikom donirao knjige vezane uz tematiku Prvog svjetskog rata našoj Knjižnici Vida Omišljanina.”*

Nakon cjelodnevnog programa i predavanja održanih u hotelu *Adriatic*, sudionici skupa uputili su se u arheološki park Fulfinum-Mirine, gdje su imali priliku razgledati ranokršćansku baziliku i nešto više doznati o povijesti Omišlja. Podijeljena je i „vojnička“ večera nakon koje su sudionici skupa, zajedno s ostalim Omišljanima i svima koji su im se pridružili, uživali u koncertu višestruko nagrađivane klape *Bunari* iz Vodica i omišaljske ženske klape *Mažurana*.

Na kraju rada skupa predsjednik Organizacijskog odbora najavio je u sljedećih godinu dana objavu posebnog izdanja *Krčkoga zbornika* koje će u cijelosti biti posvećeno ovoj tematici, zahvalivši ujedno Općini Omišalj, Povijesnom društvu otoka Krka te svim pokroviteljima i ostalima koji su dali potporu skupu.

Nikola BROZIĆ

Općina Omišalj
Povijesno društvo otoka Krka

ZNANSTVENI SKUP

Stogodišnjica Prvog svjetskog rata

28. lipnja 2014. Omišalj (otok Krk)

1914.
2014.

IZLAGAČI

Anton Bozanić
Dino Buljat
Darko Dukovski
Vedran Dukovski
Tomislav Galović
Filip Hameršak
Ana Kirinčić
Marin Marijanić
Marko Medved
Jevgenij Paščenko
Andrea Roknić Bežanić
Maja Polić
Žarko Puhovski
Milan Radić
Franjo Velčić
Budišlav Vukas ml.

ORGANIZACIJSKI ODBOR

Nikola Brozić, Maja Polić, Anton Bozanić,
Damir Jakovčić, Nikola Dujmović, Vjeran
Piršić, Karmen Pindulić-Možnik, Dina
Blažević, Josip Đurđević, Milan Radić i
Franjo Velčić

Pomeransko-goranska županija

Istarska županija

Općina Dobrinj

Grad Krk

Općina Malinske-Dubašnica

Općina Omišalj

Općina Puntari

Općina Vrbnik

Predsjedništvo znanstvenoga skupa

dr. sc. Maja Polić, akademik Petar Strčić, mr. sc. Mirela Ahmetović i Nikola Brozić, mag. edu.

Sudionici i gosti znanstvenoga skupa u dvorani hotela *Adriatic* u Omišlju